

Sola fide

fides si non habeat opera mortua est in semet ipsam

Door geloof alleen, maar een geloof zonder werken is in zichzelf dood

Vijfhonderd jaar geleden vond de Reformatie plaats. Daar werden de zogenaamde vijf sola's uitgedragen: Sola gratia (alleen door genade), sola scriptura (alleen door de Schrift), solus Christus (alleen Christus), Soli Deo gloria (alleen aan God de eer) en sola fide (alleen door het geloof). Het thema is nu Sola Fide, maar zich concentrerend op de nuance, zoals in de brief aan Jakobus wordt aangedragen.

Structuur

- Sola Fide
- Een geloof zonder werken is dood
- Christelijk Sociaal Denken
- Daad bij het Woord
- Verwerking

Sola Fide

Sola Fide is in de Reformatie ingevuld door Maarten Luther en Johannes Calvijn. Alleen door het geloof is een mens, die van geboorte af zondaar is door de aangeboren en begane zonden, rechtvaardig voor God. De Bijbelse basis is geconcentreerd op de Romeinenbrief. Het principe van Sola Fide stond tegenover wat de Rooms-Katholieke Kerk in die dagen verkondigde. Dat was dat goede werken bijdrage leveren aan de verlossing van mensen. Een aantal zaken die in zichzelf niet verkeerd waren zijn door elkaar heen gaan lopen in de Rooms-Katholieke Kerk van die dagen. Dat zal in het volgende worden uitgelegd.

Als je een zonde beging, kon je een straf opgelegd krijgen. Dit kon een boete zijn, of een bedevaart maken naar een bedevaartsoord waar bijvoorbeeld een relikwie lag of een Mariaverschijning was geweest. Dit is op zichzelf tamelijk toepasselijk. Zo zou een wereldse macht ook een vergelding vragen.

Een andere zaak is het concept van het vagevuur dat in de 12^e eeuw opkwam. Vagevuur komt van "veghenvier" als verdietsing van het Latijnse "purgatorius ignis", het zogenaamde "reinigingsvuur". Het oorspronkelijke idee achter de theologie van het vagevuur heeft een sterk pastoraal motief. In het vagevuur worden de zielen van mensen die gestorven zijn in vriendschap met God, zonder dat ze volledig zuiver waren, gereinigd. Dit is door een zogenaamd louterend vuur. De basis voor de theologie van het vagevuur is in 1 Korinthe 3:10-15 en 2 Makkabeeën 12:40-44. De tekst uit 1 Korinthe 3:10-15 wordt in protestantse kringen op een andere manier uitgelegd, want men erkent het vagevuur niet.

In de leer van het vagevuur gaat het erom dat zonden kunnen worden vergeven door goede werken zoals het geduldig dragen van het lijden, het doen van werken van naastenliefde, het bidden en met toewijding lezen van de Bijbel, naar de Mis toe gaan en het deelnemen aan sacramenten. Echter zal men altijd tekortschieten. Om dit alsnog te zuiveren, was het concept van het vagevuur. Men kon hier langere of kortere tijd in verblijven. Het idee is dat het vagevuur een toestand is die voortvloeit uit zowel de gerechtigheid van God als Zijn barmhartigheid. God verdraagt geen onzuiverheid en onrecht, maar wil vanuit zijn barmhartigheid niet dat iemand verloren gaat. De ziel ondergaat daarom zijn gerechte straf, maar is wel gered en gaat dan niet naar de hel. Het heeft dus een sterk pastorale functie. Mensen konden daardoor geruster zijn op het zielenheil van hun overleden

geliefden, in de wetenschap dat door het louterende vuur ze alsnog behouden konden worden als ze op aarde tekort waren geschoten.

Aan het einde van de 15^e eeuw waren een aantal aspecten van deze theologieën en gebruiken aan het verschuiven. Er kwam een steeds grotere nadruk op het kunnen “betalen” voor de zonden te liggen en dat hier mogelijkheid voor was. Naast de gebruikelijke maatregelen, zoals het ondernemen van een bedevaart, werd het concept van de aflaat geïntroduceerd. In die tijd was het vagevuur van een pastoraal concept veranderd in een afschrikconcept. Het vagevuur werd meer en meer als een voorportaal van de hel afgeschilderd waar je zo gauw mogelijk uit weg zou willen, omdat het een ellende en kwelling zou zijn. Een andere verschuiving was dat men voor anderen “boete” ging doen, voor overledenen. Men kon een aflaat kopen die ervoor zou zorgen dat iemand minder lang in het vagevuur hoefde te verblijven. De angstcultuur van het vagevuur was wat dat betreft ten top.

Het was in deze tijd, waarin twijfelachtige theologische concepten dusdanig waren geschoven dat ze een zeer grote plaats innamen in het leven van een gelovige, dat de Reformatie opkwam. Deze maakte korte metten met het vagevuur in de persoon van Maarten Luther. Sola Fide, door geloof alleen, zei hij. Enkel door geloof kunnen we worden gerechtvaardigd voor God. In andere religies komt weleens het concept van een weegschaal van zonden en goede werken voor. Op zich is dit concept ook wel toe te passen op de theologie van de Reformatie, alleen wel met de wetenschap, dat de schaal van de goede werken nooit ofte nimmer ook maar enigszins zou kunnen naderen tot evenwicht met de zonden. De Heidelbergse catechismus zegt in vraag 12 en 13 over de verlossing van de mens (waarbij daarvoor is gesproken over de “ellende des mensen”):

Vraag 12: Aangezien wij dus naar Gods rechtvaardig oordeel nu en eeuwig straf verdiend hebben, bestaat er dan nog een middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en weer genade vinden?

Antwoord: God wil dat aan zijn gerechtigheid voldaan wordt. Daarom moeten wij of zelf of door middel van een ander er volkomen aan voldoen.

Vraag 13: Maar kunnen wij daar zelf aan voldoen?

Antwoord: Volstrekt niet. Wij maken de schuld zelfs nog dagelijks groter

Vraag 14: Is er ergens enig schepsel te vinden dat voor ons kan voldoen?

Antwoord: Nee. Want ten eerste wil God niet een ander schepsel voor de schuld straffen die de mens veroorzaakt heeft. Ten tweede kan ook geen enkel schepsel de last van Gods eeuwige toorn tegen de zonde dragen en andere schepselen daarvan verlossen

Hierna wordt uitgelegd dat de enige Middelaar en Verlosser Jezus Christus is. Vraag 20 en 21 volgen:

Vraag 20: Worden dan alle mensen weer door Christus behouden, zoals zij in Adam verloren zijn?

Antwoord: Nee, maar alleen degenen die in Hem door een oprecht geloof worden ingelijfd en al zijn weldaden aannemen.

Vraag 21: Wat is een oprecht geloof?

Antwoord: Een oprecht geloof is niet alleen een stellig weten of kennen waardoor ik alles voor waar houd wat God ons in zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, dat de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en gelukzaligheid door God geschonken zijn, uit louter genade, alleen omwille van Christus' verdienste.

Nu is gezien wat de basis is voor Sola Fide. Enkel door geloof worden we gerechtvaardigd. In vraag 21 van de Heidelbergse catechismus wordt ook verteld wat een oprecht ofwel waar geloof is. Het moet

duidelijk dat in deze gehele overdenking hier **niets** aan afgedaan zal worden. Sola Fide blijft als een zuil overeind. Nu zullen we echter ook kijken naar een nuance. We worden enkel gerechtvaardigd door geloof en niet door goede werken, maar hoe ligt de verhouding met deze goede werken? Hiervoor gaan we naar de brief van Jakobus.

Een geloof zonder werken is dood

De brief van Jakobus is een brief van de praktijk. Het levert niet per se verstandelijke problemen op, dat je het niet direct begrijpt. Veeleer werpt het een moreel probleem op. Het is een van de makkelijkste boeken om te begrijpen, maar een van de moeilijkste boeken om in de praktijk te brengen. Het woord “doen” is een zeer belangrijke kern van het boek. Het geloof is niet alleen een zaak van de ratio en van de relatie met God, maar ook naar de wereld om ons heen.

Neem de gelijkenis van Jezus van “de twee zonen”.

Lezen: Mattheüs 21: 28-31a

Hier komt sterk naar voren hoe belangrijk de samenhang is tussen spreken en doen en wat uiteindelijk de beste was: dat was de eerste zoon. Hij kreeg berouw van zijn keuze en deed alsnog hetgeen hem gevraagd. Het “doen” doet er dus toe. Hier gaat Jakobus op door. We worden opgeroepen om “doeners van het woord” of “volbrengers van het woord” te zijn. Zoals gezang 481 vers 2 ook zo mooi zegt:

*Maak ons volbrengers van dat woord,
getuigen van uw vrede,
dan gaat wie aarzelt met ons voort,
wie afdwaalt met ons mede.
Laat ons getrouw de weg begaan
tot allen die ons verre staan
en laat ons zonder vrezen
de minste willen wezen.*

Het boek Jakobus is een nogal onlogisch opgebouwd boek met boordevol praktische adviezen en wijsheden. Het doet wat dat betreft denken aan het boek Spreuken, dat ook niet altijd even sterk een rode draad laat zien. Deze manier van leren en doceren lijkt op de stijl “charaz”, dat sommige rabbijnen hanteerden. Het is een soort van “hardop lopen te denken”, waarbij er niet altijd een even samenhangend verhaal naar voren komt, maar er wel boordevol kennis en wijsheden worden opgenoemd.

Jakobus stelt veel retorische vragen, waarmee hij mensen tot nadenken zet en maakt tegenstrijdige opmerkingen om de aandacht te trekken. Daar zullen we straks nog veel van lezen. Ook zien we contrasterende tegenstellingen (sprekende tegenstellingen). Verder spreekt hij zijn publiek direct aan en gebruikt hij veel gebiedende wijs. De brief is geschreven voor de “Joden in de diaspora”, en dat wil zeggen in de praktijk, dat het gaat om de Joden die buiten Juda en Galilea leefden in het Romeinse Rijk.

Lezen: Jakobus 1: 19-27

In dit gedeelte spreekt Jakobus over het belang van horen en doen. Wanneer je doet wat je hoort en hetgeen je hoort spoort je aan om iets te doen, dan is het ook meteen luisteren. Jakobus zegt in een vergelijking dat wie een boodschap hoort en er niets mee doet is zoals iemand die in een spiegel kijkt en het moment erna weer vergeten is hoe hij eruitzag. Of neem de woorden van Jezus: “Wie mijn woorden hoort en doet wat ik zeg, die lijkt op iemand die zo verstandig was om zijn huis op een rots

te bouwen.” En het tegengestelde: “Wie mijn woorden hoort maar niet doet wat ik zeg, die lijkt op iemand die zijn huis op het zand bouwde.” We weten hoe dat afliep.

Lezen: Jakobus 2: 14-26

We lezen hier de bekende verzen 15 en 16: “Als een broeder of zuster nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekortkomt, en een van u zegt dan: ‘Het ga je goed! Kleed je warm en eet smakelijk!’ zonder de ander te voorzien van de eerste levensbehoeften – wat heeft dat voor zin?” Dit is een onderling grapje geworden om iemand dit te wensen, maar de toon is heel duidelijk. Beeld je maar eens in als je een dakloze tegenkomt en zou zeggen “Het ga je goed! Kleed je warm en eet smakelijk!”, dan gaat dit gedeelte meer spreken.

De kern van het gedeelte wordt samengevat in vers 17: “Zo is het geloof als het geen werken heeft, in zichzelf dood”. Het gaat in dit Bijbelgedeelte erom, dat je geloof blijkt uit je daden. Wat stelt je geloof voor als je er niet naar handelt? Dan is in zichzelf dood. In vers 18 wordt nog gesproken over een bedrieglijke tegenstelling: “De ene gelooft en de ander doet” ofwel “de ene heeft geloof en de ander heeft werken”. Een andere kern uit dit gedeelte wordt hierna gegeven: “Laat mij maar eens zien dat je kunt geloven zonder daden; ik zal u door mijn daden tonen dat ik geloof.” Ofwel “Laat mij dan uw geloof zien uit uw werken en ik zal u uit mijn werken mijn geloof laten zien.”

Hierna wordt een uitleg gegeven aan de hand van Abraham en Rachab waarom geloof en handelen hand in hand zouden moeten gaan en hoe het geloof volmaakt wordt door goede werken. “Want zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken/daden dood”.

Op dit moment zijn een aantal nuances en een korte samenvatting op zijn plaats. Zoals eerder gezegd, worden we door geloof alleen gerechtvaardigd, Sola Fide. Echter hebben we nu ook gehoord dat de daden heel belangrijk zijn. Waar ligt dan het verschil en wat is verhouding?

Aan het eind van de Middeleeuwen predikte de Rooms-Katholieke Kerk een rechtvaardiging door goede werken. Dit echter werd verworpen tijdens de Reformatie. Goede werken kunnen niet rechtvaardigen, al is het alleen maar (volgens de Heidelbergse catechismus) omdat we nooit genoeg zouden kunnen betalen voor de zonden. Enkel door geloof kunnen we worden gerechtvaardigd. Echter, aan de vruchten herkent men de boom en ook geldt “Waar het hart vol van is, loopt de mond van over”. Ben je bekeerd en geloof je in de Here? Dat is geweldig! Maar Jakobus zegt in dat geval: als dat werkelijk zo is, moet dat ook kunnen blijken uit je daden. De daden zorgen dus niet voor de rechtvaardiging, maar laten wat zien van dat je je werkelijk hebt bekeerd en gelooft. Zo ligt mijns inziens de verhouding tussen geloof en de werken. Het heeft namelijk te maken met het horen en doen: Als je gelooft in Jezus als Heiland, dan hebben Zijn woorden ook waarde en impliceert dat dat je die ook wilt doen en ernaar wilt leven. Dit is niet gemakkelijk in een gebroken wereld. We mogen toch elke dag weer bidden hiervoor en bidden om vervulling met de Heilige Geest om ons te helpen om ons geloof te laten blijken uit onze daden. Het is ook een krachtig middel tot de verbreiding van het evangelie; Franciscus van Assisi zei destijds al: “Verkondig het evangelie, desnoods met woorden”.

Luisteren: Vuur in de woestijn (Rob Favier)

*“In de kerk zing ik mee met duizend kelen het refrein,
dat we allemaal als kinderen van één Vader mogen zijn.
En het gaat ook om je daden, want het is niet zomaar iets.
Maar met al mijn mooi gezang draag ik Zijn naam zo vaak voor niets.*

En je zoekt naar het Licht. Er was vuur in de woestijn.

*En je hoort de echo klinken: Ik zal altijd bij je zijn.
Vuur, vuur, vuur in de woestijn.
Maar wat doe ik in Zijn Naam om mens te zijn?"*

Ik vind dit lied heel erg sprekend over hoe we soms wel eens hol en leeg kunnen klinken. We hebben vele beloften gekregen van God en worden gerechtvaardigd, "maar met al mijn mooi gezang draag ik Zijn naam zo vaak voor niets". Hoe krom zou het zijn om alleen met woorden, maar niet met daden te geloven? Ons geloof heeft een praktische component. Hoe zorgen we ervoor dat we Zijn Naam niet voor niets dragen? We gaan kijken naar hoe dit werd gedaan in het denken en in de maatschappij vanaf de tweede helft 19^e eeuw.

Christelijk Sociaal Denken

In het Nederland na Napoleon ontwikkelt ons land zich als een nachtwakersstaat gedomineerd door liberale regeringen. Het is de tijd van de industrialisatie en de zogenaamde Sociale Kwestie komt op. Hierbij ging het vooral om de positie van de arbeider ten opzichte van de arbeid en superieuren. De verhalen zijn bekend: mensen werken 14 uur per dag, ook al als kind en voor een schamel loon, terwijl ze in slechte, kleine huizen in de stad wonen.

Het is in deze tijd dat andere stromingen opkomen. Als materialistische tegenhanger van het liberalisme komt het socialisme (en het communisme) op, en daarnaast ontwikkelen zich in Nederland twee op niet-materialistische gronden gebouwde stromingen: de antirevolutionairen en de Rooms-Katholieke democraten. De antirevolutionairen werden bezield door Guillaume Groen van Prinsterer en later door Abraham Kuyper en de Rooms-Katholieke democraten onder bezieling van Herman Schaepman. Later kwam er nog een derde grote stroming bij: de christelijk-historischen onder leiding van Alexander de Savornin Lohman, als een parallel aan de antirevolutionairen.

De antirevolutionaire stroming verzette zich tegen de beginselen van de Franse Revolutie en met name met die van de menselijke soevereiniteit. Hiertegenover werd Gods soevereiniteit geplaatst. Met name ook de ongebreidelde afkeer van alles wat met God, kerk, macht en gezag te maken had tijdens de Franse Revolutie moest het ontgelden. (Denk aan de sterke antiklerikale samenleving in Frankrijk, het plan voor een tiendaagse werkweek, omdat zevendaags te christelijk was, etc.). Beginselen van de antirevolutionairen waren onder andere dat omdat de overheid een goddelijke instelling is, dat deze overheid naar Bijbelse normen dient te regeren. Daarbij dat in de hele samenleving het christelijke deugden en gezindheid voorhanden zou moeten kunnen zijn (zoals christelijke scholen en organisaties). Daarnaast waren ze voor de uitbreiding van het kiesrecht.

De Rooms-Katholieke democraten werden vooral bezield door de Katholieke Leer zoals die verkondigd werd vanuit het Vaticaan. Deze katholieke leer is natuurlijk gebaseerd op de Bijbelse normen. De pauselijke encycliek (schrijven) "Rerum Novarum" (Van de omwenteling) vormde de basis voor de sociale leer. Het gaf een nieuwe weg in een wereld van materialistisch liberalisme en socialisme, waar ook sterk tegen wordt geageerd. De encycliek heeft heel veel invloed gehad. In de encycliek worden zaken als het recht van vereniging, het coöperatief landsbestuur (Rijnlands model) en het recht op bezit belicht.

Binnen de Rooms-Katholieke Kerk wordt wel eens gesproken over het "grootste geheim" van de kerk en dat dit de sociale leer is. Velen kennen deze leer namelijk niet goed. De vraag "hoe leef ik als goed christen?" die natuurlijk ontzettend relevant, maar wordt vaker gesteld dan de vraag "hoe leven wij als een goede samenleving vanuit christelijk perspectief?". In verschillende encyclieken is de leer uiteengezet. Mensen zijn relationeel en persoon en omgeving veronderstellen elkaar. Een mens leeft in een gemeenschap, waarvan de staat een bijzonder, maar niet alles overkoepelend deel uit maakt. Dit is bijvoorbeeld een van de grote verschillen met het liberalisme en het socialisme. Uiteindelijk zijn de pijlers van de sociale leer van de Rooms-Katholieke kerk:

- Menselijke waardigheid
- Bonum Commune (goede en rechtvaardige samenleving)
- Subsidiariteit (verantwoordelijkheden zijn op plaatselijk niveau, zoals een ouder met een kind, een werkgever met een werknemer. Pas als dat niet goed gaat, dan ga naar een hogere macht voor de verantwoordelijkheid. In de antirevolutionaire stroming is dit punt “de soevereiniteit in eigen kring”)
- Solidariteit

Deze verschillende stromingen hebben met hun gedachtegoed de 20^e eeuw gedomineerd, in de politiek door de kabinetten van ARP, CHU en RSKP (of later KVP) en later hun fusie het CDA. In de maatschappij door verschillende organisaties, zoals omroepen, bijzondere scholen, hulporganisaties, vakbonden en kerken. Veel vraagstukken zijn antwoorden op geleverd, maar vraagstukken blijven komen. Daarom is het ook zaak om net zoals de mensen die in de 19^e eeuw opstonden tegen het onrecht, op onze eigen manier ons geloof door onze daden te laten zien. “Daad bij het Woord”, zoals de SGP in 2012 als slagzin gebruikte.

Daad bij het Woord

Zojuist werd verteld over tamelijk grote zaken in de politiek. Echter hoeven we niet allemaal wat in de politiek te doen. Juist níét zelfs! Dit is ook weer een punt van de subsidiariteit: ieder heeft op zijn eigen plaats op aarde zijn eigen mogelijkheden en daarmee ook zijn morele plichten.

Daden kunnen op veel verschillende manieren, maar “je kunt niet als enige de wereld dragen” zegt een lied. Nee, dat kan inderdaad niet. We hebben elkaar nodig. God heeft ons als handen en voeten afhankelijk van elkaar gemaakt, zodat we goed kunnen samenleven. “Mijn hand kan niet zeggen tegen mijn voet: ik heb jou niet nodig. Stel je eens voor, dan ging het niet goed. Niemand is overbodig!” En al lijkt je ook maar het meest onbenullige onderdeelje, het is van belang voor het geheel. Zie je rol als christen in de wereld daarom ook altijd in het perspectief van een gemeenschap, meer dan in het perspectief van een individu. Want “ik ben de hand en jij de voet. Wij zijn allebei nodig. Wat ik niet kan, kan jij juist goed. Niemand is overbodig”. Maar wat dan te doen? Laten we het weer eens terugnemen naar wat Jezus zei in Mattheüs 25: 31-46 en luisteren naar het lied “Het Tweede Gebod” van De Dobber.

Lezen: Mattheüs 25: 31-46

Luisteren: Het Tweede Gebod (De Dobber)

“Want wat je ooit gedaan hebt aan de minste van mijn broeders, zegt Jezus, dat heb jij aan mij gedaan”. Houdt dit altijd voor ogen in je leven. Overal op aarde zullen tot aan de voltooiing van de wereld “minste broeders” zijn waarvoor wij de verantwoordelijkheid gekregen hebben om ons over te ontfermen naar onze eigen talenten die ons gegeven zijn. En dan niet te zeggen zoals in het lied dat we hoorden:

*“We knikken: dat heeft Jezus prachtig gezegd
en de dominee heeft het ook knap uitgelegd
en we hopen van harte dat anderen morgen
voor anderen zullen gaan zorgen.”*

Er wordt een appèl op ons mensen gedaan om de handen uit de mouwen te steken en te laten zien dat ons geloof van fundamentele waarde is voor ieder medemens, dat wordt overgebracht door onze daden. Denk aan de omgang met anderen, maar ook aan je eigen participatie in een grotere gemeenschap die het goede nastreeft voor de mensen om ons heen. Dit kan in een kerk, politieke

partij, binnen de studentenvereniging, maar ook al in het klein met je gezin, in je huis, in projectgroepen en op je studie. Om wederom te citeren: "Daad bij het Woord". Gezang 474 vers 1 en 2 spreken prachtig van het appèl:

1

*God roept ons, broeders, tot de daad;
zijn werk wacht, treedt dan aan
en weest gereed om elke weg,
die Hij u wijst, te gaan.
Wij weten dat, wat komen mag,
toch hij slechts wint die waagt,
en wie zich zelve geven wil
door 't donker vlammen draagt.*

2

*God roept, en in Hem is de kracht,
die onze zwakheid staalt.
Dit is de vreugd, dat Hij het doel
en onze vaart bepaalt.
Dat Hij ons over grenzen heen
laat zien het groot gezicht
van aller mensen broederschap
in 't ene, godlijk licht.*

Om tot het slot te komen van deze overdenking, wil ik de volgende kernboodschap meegeven. Ons geloof roept ons op om te **doen** wat Jezus ons heeft geboden: "Heb de Here uw God lief met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en met al uw krachten. Dit is het eerste en grote gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Heb uw naaste lief als uzelf. Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten." We hoeven dit niet alleen te doen, maar hebben medechristenen als gemeenschap en worden toegerust door de Heilige Geest. En Jezus' laatste woorden voor de hemelvaart mogen ons sterken: "En houd dit voor ogen: Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld."

Verwerking

Naar aanleiding van de overdenking worden de volgende vragen besproken in groepen.

- Wat sprak je aan van de overdenking?
- Heb je het gevoel dat jouw geloof blijkt uit je daden tegenover anderen? Op welke manier? Of waarom juist niet?
- Zijn er ook grotere groepen mensen met wie je samen je geloof uitdraagt door je daden? (vrijwilligerswerk, in de politiek, met de kerk) Zo ja, op welke manier?
- Waar zou je je in de komende tijd voor willen inzetten om je geloof te laten blijken uit je daden? Maak hier een actiepoint van waarop terug kan worden gekomen tijdens de kring.